

UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE CATALUNYA
TALLER DE LECTURA "EL 'BOOM' LLATINOAMERICÀ"

Coordinat per Pablo Nacach

Introducció

Espolis i saquejos sense retorn, exterminis indiscriminats, dictadures feroces i democràcies febles han travessat jugularment la història d'Amèrica Llatina. Malgrat tot, o potser per això, una força d'energia vital sorgeix amb el ja cèlebre "boom" de les lletres llatinoamericanes, explosió gràcies a la qual Rulfo i Cortázar, Silvina Ocampo i Alejo Carpentier, Elena Garro i Carlos Fuentes, Leonora Carrington i García Márquez, entre molts d'altres, es converteixen així en una mena de reporters gràfics tan realistes com màgics, sense els quals poc podria creure en les seves pròpies forces l'apesarat continent llatinoamericà.

Programa de Lectures

El Programa de Lectures el conformen 3 unitats temàtiques d'una durada de 3 sessions cadascuna y funciona com un "menú a la carta", del que s'escullen les lectures principals en funció dels interessos comuns dels i de les participants.

Les sessions tenen una durada de 1½ hora i l'activitat central és la lectura del o dels textos seleccionats per la classe.

1. Del realismo

- 📖 "No oyes ladrar a los perros" (J. Rulfo)/*Capitanes de la arena* (J. Amado)
- 📖 "El poderoso miligramo" (J. J. Arreola)/"La gallina degollada" (H. Quiroga)
- 📖 "Las fotografías" (Silvina Ocampo)/"El infierno tan temido" (J. C. Onetti)
- 📖 Novela/ensayo transversal: *Operación masacre* (R. Walsh)
- 🎬 *Amores perros* (A. González Iñárritu, 2000).

2. De lo mágico

- 📖 "La noche boca arriba" (J. Cortázar)/"El sur" (J. L. Borges)
- 📖 "Viaje a la semilla" (A. Carpentier)/"Llamadas telefónicas" (R. Bolaño)
- 📖 "Tantalia" (M. Fernández)/"Cine mudo" (B. Guido)
- 📖 Novela transversal: *Garabombo el invisible* (M. Scorza)
- 🎬 *Abril Despedaçao* (W. Salles, 2001)

3. De lo latinoamericano

- 📖 "La casa inundada" (F. Hernández)/"Un hogar sólido" (E. Garro)
- 📖 *La tierra purpúrea* (W. H. Hudson)/*Los de abajo* (M. Azuela)
- 📖 *Crónica de una muerte anunciada* (G. García Márquez)/"Las fieras" (R. Arlt)
- 📖 Novela transversal: *Rayuela* (J. Cortázar)
- 🎬 *Carancho* (P. Tarpero, 2010)

Bibliografía complementaria

- 📖 Amado, J. *Capitanes de la arena*. Siglo XXI, Madrid, 1992.
- 📖 Arlt, R. *El juguete rabioso*. Losada, Buenos Aires, 1982.
- 📖 Asturias, M. Á. *El señor presidente*. Alianza, Madrid, 2013.
- 📖 Azuela, M. *Los de abajo*. FCE, México, 1992.
- 📖 Benedetti, M. *Primavera con una esquina rota*. Sudamericana, Bs. As., 1993.
- 📖 Bioy Casares, A. *Diario de la guerra del cerdo*. Alianza, Madrid, 1987.
- 📖 Borges, J. L. *Ficciones*. EMECE, Buenos Aires, 1974.
- 📖 Carpentier, A. *La consagración de la primavera*. Siglo XXI, Madrid, 1981.
- 📖 Chatwin, B. *En la Patagonia*. Muchnik, Barcelona, 1994.
- 📖 Donoso, J. *El obscuro pájaro de la noche*. Seix Barral, Barcelona, 1985.
- 📖 Fuentes, C. *La región más transparente*. FCE, México, 1972.
- 📖 García Márquez, G. *Cien años de soledad*. Sudamericana, Buenos Aires, 1967.
- 📖 Guimarães Rosa, J. *Gran sertón, veredas*. Seix Barral, Barcelona, 1977.
- 📖 Kohan, M. *Ciencias morales*. Anagrama, Barcelona, 2002.
- 📖 Martínez Estrada, E. *La cabeza de Goliat*. EMECE, Buenos Aires, 1946.
- 📖 Lezama Lima, J. *Paradiso*. Fundamentos, Madrid, 1976.
- 📖 Paz, O. *La estación violenta*. FCE, México, 1982.
- 📖 Quiroga, H. *Cuentos de amor, de locura y de muerte*. Losada, Bs. As., 1954
- 📖 Rivera, A. *En esta dulce tierra*. Alfaguara, Buenos Aires, 1992.
- 📖 Roa Bastos, A. *Yo el supremo*. Sudamericana, Buenos Aires, 1991.
- 📖 Rulfo, J. *Pedro Páramo*. FCE, México, 1984.
- 📖 Vargas Llosa, M. *Conversación en la catedral*. Seix Barral, Barcelona, 1987.

Modus operandi: llegir és un acte col·lectiu

- El Taller de Lectura “El boom latinoamericà” s’organitza entorn d’un objectiu específic clar i senzill: gaudir de la lectura conjunta d’una sèrie de textos extraordinaris escrits per autors i autores, cimera de la literatura llatinoamericana. Perquè guia els nostres passos la convicció de que llegir és un acte col·lectiu.
- Els objectius generals del Taller són aquells que ens plantegem cada vegada que comencem una aventura literària d’aquestes característiques: analitzar tot allò que té de lúdic el complex joc de la literatura; organitzar poc a poc una biblioteca personal; remenar entre llibres vells per trobar tresors literaris; considerar aquestes lectures com a eines fonamentals per desenvolupar una personalitat crítica, reflexiva, responsable...
- Les sessions tenen una durada de 1½ hora i l’activitat central és la lectura del o dels textos seleccionats per la classe. Al voltant d’aquests textos es treballaran aspectes com ara la biografia i bibliografia dels autors i autores, el context històric i polític de les seves produccions o consideracions literàries i tècniques dels textos. Per això, s’empren obres literàries, històriques, poètiques i filosòfiques complementàries, a la vegada que vídeos i pel·lícules que ajudin a aprofundir en els temes tractats.
- Es proposen exercicis d’escriptura creativa sobre les lectures, ja que una altra ferma convicció del Taller sosté que escriure és una altra manera de llegir.
- Es proposa una visita a la Fira del Llibre Antic del Passeig de Gràcia.